

SİVİL TOPLUM AFET PLATFORMU: IV. ÇALIŞMA GRUPLARI TOPLANTISI RAPORU

Tarih: 17 Nisan 2015

Hayata Destek Derneği, Mahalle Afet Gönüllüleri (MAG) Vakfı ve Mavi Kalem Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği tarafından organize edilen "Sivil Toplum Afet Platformu: IV. Çalışma Grupları Toplantısı" 11 farklı kurumdan toplam 18 kişinin katılımıyla 17 Nisan 2015 tarihinde Cezayir Restaurant'ta gerçekleşti. Katılımcı Kuruluşlar: Afette Rehber Çevirmenlik, Mavi Kalem Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği, Kurumsal Sosyal Sorumluluk Derneği Sağlam Kobi Projesi, İstanbul MAG Vakfı, Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği, Yeryüzü Doktorları, Hayata Destek Derneği, Yeşeren Düşler Derneği, Toplumsal Afet Derneği, Foça Forum, Türk Kızılayı MAFOM oldu.

Toplantının açılış konuşmasını gerçekleştiren SİTAP Sekreteryası Koordinatörü Gonca Girit McDaniel SİTAP çalışma gruplarının amaçlarını anlatarak bugüne kadar tamamlanan çalışmalarını aktardı ve SİTAP'ın bugüne kadar 4 çalışma grubuna sahip olduğunu (Yasal Çerçeve, Sivil Aktörler Arası İletişim, Zarar Görebilir Gruplar, AFAD ile İlişkiler) ancak üyelerden bu başlıkların altına daha küçük tema önerilerinin geldiğini ve bu vesile ile Afet ve Acil Durumlarda Mahpuslar grubunun oluşturulduğunu belirtti. Gonca Girit Mcdaniel, SİTAP olarak beklentilerinin birlikte çalışma için pilot modeller geliştirilmesi, politika önerileri oluşturulması ve yalnızca fiziki olarak değil SİTAP forumları aracılığıyla da bir araya gelmek olduğunu belirtti.

Toplantının ilk bölümünde katılımcılarla tanışmanın ardından Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Kırış, Zarar Görebilir Gruplar başlığı altında önerilen Afet ve Acil Durumlarda Mahpuslar Çalışma Grubunu tanıtan bir sunum yaptı.

Zafer Kırış sunumunda Türkiye'de bir çok cezaevinin afet ve acil durum kriz planı olmadığına, varsa dahi çalışanlar ve mahpuslar tarafından bilinmediğine dikkat çekerek, SİTAP'ın bu çalışma grubuyla diğer cezaevleri ve hatta kamu binalarına örnek olacak şekilde yeni açılan Ümraniye Çocuk Eğitim Evi için afet ve acil durum planı oluşturulmasını amaçladığını belirtti.

Zafer Kırış'ın sunumundan önemli başlıkları aşağıda görebilirsiniz.

- Şu an Türkiye'de 291 kapalı ceza infaz kurumu, 53 müstakil açık ceza infaz kurumu, 2 çocuk eğitimevi, 5 kadın kapalı, 1 kadın Açık, 3 çocuk kapalı ceza infaz kurumu olmak üzere toplam 355 ceza infaz kurumu bulunmakta olup, bu kurumlarda 165.033 mahpus bulunuyor. Bu sayının 2020 yılında 300 bine yükselmesi öngörülüyor.
- Cezaevi binalarının afet ve acil durum planları bulunmuyor, var olan planlar ise yöneticiler ve mahpuslar tarafından yeterince bilinmiyor.
- 2012 yılında Şanlıurfa E Tipi Kapalı Cezaevinde çıkan yangında 13 mahkum hayatını kaybetti. 2011 Van depreminde ise yıkılan cezaevi duvarı nedeniyle 150 mahkum firar etti. Mahkumlar

arasında ailelerinden haber alabilmek için firar ederek cezaevine geri dönenler de vardı.

- Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü genel teşkilat planında afetlerden sorumlu birim ve müdür bulunmuyor.

Sonuç ve Planlanan Çalışmalar

- SITAP çalışma grubu bir heyet oluşturarak AFAD, Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü gibi resmi kurumlara bilgilendirme amaçlı ziyaretler düzenleyecek.
- Cezaevlerinde Van Depremi ve Şanlıurfa yangını örnekleri gibi Türkiye’de yaşanan diğer örnekleri bir araya getiren bir çalışma yapılacaktır.
- İki cezaevi yapılacak işin aktarılması ve soruların cevaplanması için çalışma grubu tarafından ziyaret edilecek. Haziran ayında İstanbul Ümraniye E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ve yeni açılan Çocuk Eğitim Evi aynı gün ziyaret edilecek.
- Bir cezaevi örnek alınarak “Örnek Afet ve Acil Durum Planı” hazırlanacak. Plan, cezaevi yönetimi ve mahpusların katılımı ve SITAP üyeleri teknik desteği ile hazırlanacak.
- Pilot çalışma olarak, Ümraniye Çocuk Eğitim Evi için bir uzman rehberliğinde afet ve acil durum planı oluşturulacaktır.
- Cezaevinde bulunan gençlere ilk yardım, arama kurtarma, vb. eğitimlerinin verilmesi üzerine girişimlerde bulunulacaktır. Cezaevi yönetiminin afete müdahale becerilerinin desteklenmesi ve mahpusların kendi kendilerine yardım edebilmeleri ile ilgili kapasite geliştirme çalışmaları yapılacaktır. Bu konuda Kızılay, AKUT vb. destek verebilecek kurumlarla görüşmeler yapılacaktır.

Toplantının ikinci bölümünde MAG Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Elvan Cantekin, Yasal Çerçeve başlığı altında önerilen Gönüllülüğün Yasal Çerçevesi Çalışma Grubunu tanıtan bir sunum yaptı.

Elvan Cantekin konuşmasında; “SITAP’ın kuruluşunda yapılan araştırma sonuçları gösterdi ki; var olan mevzuatın %82’si kamuyla çalışmaya uygun düzenlenmemiş. Afetlerle ilgili düzenlemeler ise yetersiz ve dağınık. İşte bu nedenle Gönüllülüğün Yasal Çerçevesi Çalışma grubunu kurduk.” dedi.

Elvan Cantekin’in sunumundan önemli başlıkları aşağıda görebilirsiniz.

- Gönüllülük kavramının yasal çerçevesi çok geniş. Tek bir tanım yapılamıyor ve yasal çerçevesi çizilemiyor. Afet ile ilgili mevzuat çok çeşitli ve farklı yasalarla düzenlenmiş. Bu grubun afetlerde gönüllülük konusuna odaklanması amaçlanıyor.
- Grubun Barolar Birliği’ne ziyareti sırasında, baro yetkilileri somut engel ve sorunların bildirilmesini istediler. Bunun sonucunda çözüm önerilerini paylaşacaklar.
- Aşağıdaki sorulara verilecek cevaplarla örnek olayların derlenip çıktı olarak hazırlanmasıyla iyileştirme sağlanması amaçlanıyor.

- ✓ Yürüttüğünüz faaliyetlerde gönüllülerin yer alması nedeni ile iş kanunu, vergi kanunu, sosyal sigortalar mevzuatı gibi konularda kamu kurumları ile bir sorun yaşadınız mı?
- ✓ Gönüllü faaliyetlerinizde hizmet götürdüğünüz 3. kişilerle yasal sorunla karşılaştınız mı?
- ✓ Gönüllü faaliyetlerinizi ve gönüllü kapasitenizi arttırma konusunda herhangi bir kamu kurumundan teşvik veya destek gördünüz mü?
- ✓ Uluslararası ilişkilerinizde yasalardan kaynaklanan problemlerle karşılaştınız mı?

Sonuç ve Yapılacak Çalışmalar

- Grubun forumlarda tartışmaya başlaması
- Forumların aylık özetlerinin hazırlanması

Toplantının son bölümünde Uzman Proje Sorumlusu Evren Emek, forum kullanımıyla ilgili kısa bir sunum yaptı. Sunumda vurgulanan başlıca konular aşağıdaki gibidir.

- SITAP çalışma grupları forumları www.sitap.org adresinde ana sayfada bulunan "Forumlar" linki başlığı altında bulunmaktadır.
- Tüm üye kuruluşlar siteye üyelik sırasında aldıkları şifre ile forumlara giriş yapabilirler. Çalışma gruplarında yer almak isteyen bireyler www.sitap.org adresinden bireysel üyelik formunu doldurarak forumlara katılabilirler.
- Foruma yazılanlar gruba üye olanlara mail yoluyla iletilecektir.
- Gönderilerinize doküman eklemek ve teknik sorularınız için info@sitap.org adresiyle iletişime geçebilirsiniz.

Toplantının değerlendirme bölümünde katılımcı kuruluşlar yer almak istedikleri çalışma gruplarını belirlediler. Bu göre;

Afet ve Acil Durumlarda Mahpuslar Çalışma Grubu: Grup lideri: Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği, Afette Rehber Çevirmenler , KADAV, MAG Vakfı, Mavi Kalem Derneği. Kızılay MAFOM ise katılım durumunu daha sonra bildirecek.

Gönüllülüğün Yasal Çerçevesi Çalışma Grubu: Grup lideri: MAG Vakfı, Afette Rehber Çevirmenler Derneği, Foça Forum, Toplumsal Afet Derneği, Kadıköy Belediyesi.

